

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «КИЇВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

XVIII МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

*пам'яті засновника і керівника
Поканевича Валерія Володимировича*

НОВІТНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Матеріали XVIII міжнародної наукової конференції

Київ, 21 березня 2018 року

КИЇВ 2018

ПОКАНЕВИЧ ВАЛЕРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ (1950-2012)

Перший президент Київського медичного університету Української асоціації народної медицини, генеральний директор Української асоціації народної медицини, кандидат медичних наук, доцент, заслужений лікар України

В.В. Поканевич стояв у витоків розбудови системи кадрового потенціалу у сфері народної і нетрадиційної медицини України. За ініціативи та участі В.В. Поканевича у 1998р. була започаткована лікарська спеціальність «лікар з народної та нетрадиційної медицини», яка була внесена до переліку лікарських посад у закладах охорони здоров'я.

У 1992р. В.В. Поканевич створив Київський медичний університет УАНМ, робота якого базувалась на необхідності впровадження найбільш ефективних, науково обґрунтованих методів і засобів народної та нетрадиційної медицини до комплексної терапії захворювань у системі медичних закладів України.

Невичерпний потік енергії, творча наснага, ерудиція, талант, цілеспрямованість та науковий спадок Валерія Володимировича надовго слугуватимуть медичній спільноті та народу України.

Редакційна колегія:

Поканевич О.В., Президент Київського медичного університету

Івнєв Б.Б., ректор Київського медичного університету, доктор медичних наук, професор

Туманов В.А., почесний ректор Київського медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік АНВШ України

Кірик Т.В., завідувач кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Корсак К.В., професор кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету, доктор філософських наук, професор

Уваркіна О.В., доктор філософських наук, професор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика

Васильєва І.В., завідувач кафедри філософії НМУ ім.О.О. Богомольця, доктор філософських наук, професор

Пилипенко С.П., кандидат філософських наук, старший викладач кафедри іноземних мов та соціально-гуманітарних дисциплін Київського медичного університету

Поканевич О.В. Вітання-звернення учасникам XVIII міжнародної наукової конференції "Новітні чинники формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	7
Івнев Б.Б. Вітання-звернення до учасників XVIII міжнародної наукової конференції "Новітні чинники формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	8
Туманов В.А. Вітання-звернення до учасників XVIII міжнародної наукової конференції "Новітні чинники формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	9
Кірик Т.В. Вітання-звернення до учасників XVIII міжнародної наукової конференції "Новітні чинники формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я"	10
Адамия З.К. Обучение иностранному языку студентов-фармацевтов (Грузия)	11
Aleksandrova K.V., Vasylyev D.A., Shkoda A.S., Salionov V.A. Implementation of different forms of online technologies in the working process of study of discipline "Biological chemistry" on the department of biological chemistry of the Zaporizhan state medical university	12
Александрова К. В., Сінченко Д. М., Макоїд О. Б., Михальченко Є. К. Предметна олімпіада як одна з інноваційних форм навчання студентів медичних факультетів	13
Апоненко І.М. Особливості компетентнісного підходу до викладання латинської мови студентам медичних ВНЗ	14
Батушкін В.В., Головацька Л.О. Роль науково-дослідної і навчальної діяльності в виховному процесі студента-медика	16
Батушкін В.В. Формування ідеї гуманізму у світогляді майбутнього лікаря	17
Безотосний М.Т. З Україною в серці. Виховання патріотизму і національної ідеї – шлях до повернення жителів Донбасу в лоно України	18
Безотосний М.Т. Вплив патріотичного виховання на формування національної ідеї в Україні на сучасному етапі	22
Бєляєва О., Лисанець Ю. Морально-етичні, деонтологічні та практичні аспекти діяльності лікаря в латинській фразеології	26
Бикова К.С. Про суперечливі і бурхливі події у світовій наукометрії	29
Білецька Л.В., Романюк О.В. Християнські цінності та лікарська діяльність	30
Бурсевич В.В. Метаморфозы биомедицинской этики в эпоху информационных технологий (Білорусія)	32
Васильєв Д.В., Давидова Ж.В. Функції інформаційної компетентності фахівця	33
Васильєва І.В. Філософія життя та медицини Свт. Луки (В.Ф. Войно-Ясенецького)	34
Вячеславова О.А. Крицький О.В. Філософія університету, університет як філософія: декілька запитань з приводу статусу гуманітаристики в сучасному українському медичному ВНЗ	37
Гайдай Н.В., Ревенько О.М., Олійник Н.С. Нові засоби професійної підготовки студентів з англomовною формою навчання з фаху «Акушерство і гінекологія» в умовах запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні	38
Гвоздецька Г.С., Жукуляк О.М. Генік Н.І. Особливості організації самостійної роботи студентів спеціальності «Сестринська справа» при вивченні дисципліни «Медсестринство у гінекології»	40
Коновалова О.Ю., Геращенко І.І., Джан Т.В., Мітченко Ф.А., Гудзенко Н.В., Гуртовенко І.О. З фармацевтичної хімії в аспекті пошуку раціональних шляхів і форм професійної підготовки провізорів	42

Гришина О.С. Прагмалінгвістичний аспект формування комунікативних компетентностей у дискурсі «лікар – пацієнт»	43
Губарь А.О., Бачурін Г.В., Бачурін В.І., Довбиш М.А., Довбиш І.М. Впровадження комп'ютерних технологій як умова якісної професійної підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів	44
Давиденко Н. Особливості вживання та перекладу англомовної медичної термінології	47
Дмитренко І. Переваги та недоліки «методу проектів» як інноваційного засобу навчання у вищій школі	50
Дударенко Л.В. Аналіз підходів до прогнозування майбутнього	51
Дудікова Л.В. Особливості діагностики сформованості професійно-етичної компетентності майбутніх лікарів	55
Завадська В.В. Засоби впливу на алкозалежних людей у середньовічній та сучасній риторичі	57
Іваницька І.О., Сененко Н.Б., Яцюк Ю.В. Аналіз вмісту аскорбінової кислоти в рослинах харчового призначення	59
Качан Б.М., Гринчук В.В. Симуляційні задачі як одна з новітніх технологій викладання іноземної мови у медичних ВНЗ	61
Калюжна В.М., Бойко В.М. Досвід кафедри акушерства та гінекології ПВНЗ «КМУ» з підготовки студентів 6-го курсу медичного факультету до ліцензійного іспиту «Крок-2»	62
Кірик Т.В. Вища освіта і зміна парадигм (гуманізм, неогуманізм, ноогуманізм чи трансгуманізм)	63
Кодлубовська Т.Б. Психофізіологічна регуляція функціональних станів фахівців, що працюють в екстремальних умовах для впровадження стандартів здорового способу життя	67
Кокарь О.О., Дементьєва О.В., Зідрашко Г.А., Федянович І.М. Роль інформаційних технологій у підвищенні якості професійної підготовки лікарів-стоматологів	69
Колінько Я.І. Особливості формування моральних якостей студента сучасного вищого медичного начального закладу	70
Коношенко Є., Кужелева Л. Шляхи підвищення мотивації іноземних студентів до вивчення наукового дискурсу	72
Корсак К.В. Засоби знищення брехні про давню історію України та їх використання в роботі зі студентами	73
Корсак Ю.К., Корсак К.В. Студентам про два одуховлення світу з українських теренів	78
Косенко Ю.Г. Інноваційні технології в методиці викладання української мови як іноземної для майбутніх іноземних студентів-медиків	82
Котко Д.М., Гончарук Н.Л. Стан імунітету і формування особистості студента медика	84
Котко Д.М., Гончарук Н.Л., Путро Л.М. До питання про роль моралі та етики в формуванні особистості студента-медика	87
Краснов В.В. Симуляційна медицина як фактор зміни парадигми освіти	
Краснов В. В., Юрковська Л.Г. Досвід використання інтерактивних методів навчання у підготовці здобувачів наукового ступеня (аспірантів) у сфері охорони здоров'я	88
Кухар О.О., Білан О.А., Новикова Л.Г, Кухар В.О. Роль фармацевта в системі охорони здоров'я України і підготовка майбутнього фахівця: розробка навчальних програм	92
Кухар О.О., Білан О.А., Новикова Л.Г, Кухар В.О. Впровадження стандартів здорового способу життя фармацевта і підготовка майбутнього фахівця: розробка навч. програм	93
Кухар О.О., Новикова Л.Г, Білан О.А., Кухар В.О., Чередніченко Д.Ю. Управління ефективністю персоналу в аптечних мережах в умовах реформування галузі охорони здоров'я	94

Куценко О.М. Толерантність як одна з важливих професійних якостей майбутнього лікаря	97
Лантух А.П., Васильев Д.В. Актуальность медицинской этики в высшей медицинской школе	99
Лялина О.А. Переосмысление вопроса о международном студенчестве: достижение единства в разнообразии	101
Макуріна Г. Метод «Case Studies» як технологія активного навчання у вищій школі	103
Михайлюк М.І. Реформування вищої медичної освіти	105
Муляр Г.В., Хоцяновська Н.Ф. Правові засоби забезпечення верховним судом ефективних гарантій від свавілля в сфері застосування примусових заходів медичного характеру	108
Мясоедов А.М. Система ценностей в медицинской среде на современном этапе (Білорусія)	112
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Формування світогляду у студентів вищих навчальних закладах	112
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Впровадження стандартів здорового способу життя	116
Назар П.С., Шевченко О.О., Левон М.М., Зіневич Я.В. Філософське осмислення медичної реальності	120
Неловкіна Берналь О.А., Кірик Т.В. До питання про переваги та проблеми англомовної форми навчання іноземних громадян у вищих медичних навчальних закладах України	123
Нечушкіна О.В., Кірієнко С.В. Уявлення студентів-медиків в сфері здоров'я	126
Нікітюк О.В., Андрейко Я.Т., Слободяник Г.І., Копичко Н.М. Формування особистості майбутніх фахівців системи охорони здоров'я в процесі навчання за програмою підготовки офіцерів медичної служби запасу	127
Носач Б.О., Боголюбова М.М., Особливості психосоматичних захворювань та профілактика їх оптимального лікування в системі сучасної медицини	131
Онкович Г.В. Медіаосвітні технології у розвитку професійної компетентності студента - майбутнього лікаря	133
Оснач О.М. Деякі аспекти зростання ролі академічної мобільності у вищій освіті	136
Пилипенко С.П. Роль етики як навчальної дисципліни у формуванні світоглядних орієнтирів майбутніх медичних працівників	139
П'янківська Л.В. Роль комунікативних компетентностей в професійній діяльності лікаря	141
Разнатовська О.М. Актуальність формування практичних навичок з фтизіатрії у студентів вищих навчальних медичних закладів	143
Рудавка С.І. Економічні проблеми алкоголізму в Україні та його вплив на здоров'я людини	144
Руденко А.А., Шведова Т.А. Інноваційні технології структуризації знань з медичного менеджменту і маркетингу на основі онтологічної моделі	148
Савельєв В.Г., Рябоконець О.В., Рябоконець Ю.Ю., Фурик О.О., Задирака Д.А. Філософія та медицина від Конфуція до Аристотеля	149
Слободкін В.І., Тарасова Н.М., Клименко Г.В. Впровадження симуляційного навчання студентів у галузі профілактичної медицини	152
Слободяник Г.І. Про навчальні програми для позашкільних навчальних закладів, загальний огляд	154
Слободяник Г.І., Герасімова А.С., Величко З.Я., Шаповал О.М., Нікітюк О.В. Історія створення та зміст діяльності Дитячого оздоровчо-екологічного центру (ДООЦ) Оболонського району міста Києва (1994 -2015 роки)	155

Слободяник Г.І. Методичне забезпечення в практиці здоров'язберігаючого та виховного простору позашкільної установи на прикладі ДООЦ міста Києва	157
Слободяник Г.І. Сучасні умови роботи, виховання та оздоровлення у позашкільному навчальному закладі на прикладі Дитячого оздоровчо-екологічного центру міста Києва	158
Стадник В.Я., Лозова О.В. Інтегральна морально-етична модель особистості студента вищого медичного навчального закладу	160
Сушко Б.С., Говоруха О.В. Щодо розвитку мовного спілкування у студентів	161
Талалаєв К.О., Сікорська О.О., Уварова О.О. Волонтерський рух як засіб реалізації системно-ціннісного підходу в процесі підготовки студентів-медиків	162
Таранюк Г.П. Соціально-рольові компетентності лікаря та призначення медицини	163
Теленгатор А.Я. О врачебном искусстве в неврологии (в помощь будущим врачам)	164
Теленгатор А.Я. Патологические синдромы при хронической сосудистой вертебробазиллярной недостаточности	166
Терзі О.О. Адміністративно-правовий вимір медичної реформи України	168
Ткачук О.Г. Особливості використання компетентнісного підходу у процесі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх лікарів	170
Мозгова Г.П., Уваркіна К. М., Уваркіна О. В. Основні чинники психологічного здоров'я студентської молоді	172
Уваркіна О. В., Палей Л. А. Концепти феномену життя в біомедичних практиках	174
Усачова О.В., Пахольчук Т.М. Використання елементів симуляційної медицини на кафедрі дитячих інфекційних хвороб	175
Хендель Н.В. Реалізація права на медичну допомогу біженцями та особами, які потребують додаткового захисту: інновації медичної реформи в Україні	178
Черткова О.В. Впровадження стандартів здорового способу життя	179
Шведова Т.А., Куш О.Г., Руденко А.А. Філософія медичної освіти	181
Шевчук І.К. 10 тенденцій розвитку світової вищої освіти	182
Шиндаулова Р.Б. О потенциале использования ноогуманизма в развитии высшего образования (Казахстан)	184
Синенко О.А., Штомпель В.Ю., Вонсович Л.П. Вища освіта в медсестринстві: шляхи оптимізації	185
Яранцева О.І. Специфіка викладання латинської мови в медичному навчальному закладі	187
Марушко Ю.В. Московенко О.Д., Марушко Т.В. Підготовка лікарів-інтернів за спеціальністю «Загальна практика - сімейна медицина» відповідно до стратегії інтегрованого ведення хвороб дитячого віку	188
Михайлюк М.І., Яковлева Д.А. Перспективи застосування симуляційної форми навчання	191
Сиволап В.В., Лихасенко І.В., Лукашенко Л.В. Підвищення якості самостійної роботи студентів на кафедрі пропедевтики внутрішніх хвороб	192

вітчизняної і світової медицини минулого, підкреслюючи зв'язок і спадкоємність загальнолюдських норм моралі, що становлять основу медицини.

Бурхливий науково-технічний, соціальний і культурний прогрес нашого суспільства визначає сучасний етап розвитку охорони здоров'я. Ось чому в цих умовах нам необхідно не тільки зберегти, але і зміцнити гуманістичні традиції вітчизняної медицини - сердечне, чуйне ставлення до хворого як до особистості, а також до його близьких. Етико-психологічний фактор в діяльності медиків всіх рангів має прямий вплив на рівень культури медичного обслуговування населення - дорослого та дитячого. Медицина в більшій мірі, ніж інші сфери, базується на духовності, совісності, доброзичливості, найсуворішому виконанні норм моральності.

Падіння моральності у медичних працівників тягне за собою наростання етичних і професійних помилок. Не можна забувати, що лікарська діяльність - це особлива професія, характер якої не повинен бути підвладний ніяким негативним впливам.

Медицина як сукупність наук про людину, її здоров'я і захворювання, їх лікуванні та профілактиці представляє викладачеві будь-якої спеціальності необмежені можливості для навчання і виховання студентів на принципах гуманізму. Викладання всіх медичних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах має будуватися, перш за все, на формування гуманістичних засад лікарської діяльності.

Всі ці настільки прості і ясні положення глибоко і проникливо повинні розуміти і втілювати в життя студенти, молоді лікарі і особливо викладачі, в руках яких знаходиться їх формування як особистостей.

Формування світогляду майбутнього лікаря, основ його професійних знань, по суті починається з моменту вступу до медичного вузу. Випускними іспитами лише формально завершується етап первісного нагромадження і систематизації знань і починається наступний етап - вдосконалення професійної майстерності та спеціалізації, що триває все життя.

Впровадження в навчальний процес принципів загальної та медичної етики і деонтології необхідно вже на першому курсі в поєднанні з деякими естетичними аспектами. Так, зовнішнє оформлення навчальних кімнат, наочні засоби сприяють формуванню поняття про місце лікаря в суспільстві, про його професійний обов'язок і поєднуються з вимогою постійного дотримання етичних норм поведінки в колективі, що включають взаємовідносини викладачів і студентів, а також студентів між собою.

Гарне естетичне оформлення вузу, лабораторій, глибокий зміст лекцій і практичних занять - все це відіграє виключно важливу виховну роль. Студенти, навчаючись у медичному вищому навчальному закладі, повинні постійно відчувати атмосферу високої медичної культури.

Література.

1. Аристотель. Соч.: в 4 т. / Аристотель. — М. : Мысль, 1984. — Т. 4 : Политика.
2. Кант И. Критика практического разума // Соч. : в 6 т. / И. Кант. — М. : Мысль, 1965. — Т. 4, ч. 1.
3. Апресян Р. Г. Этика в высшем образовании / Р. Г. Апресян // <http://ethics.center.ru/ed/kaunas/apr1.html>.

П'янківська Л. В., асист. каф. педагогіки,
психології, мед. та фарм. права НМАПО імені П.Л. Шупика

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ

Сучасні світові тенденції, інтеграція України в європейський освітній простір потребує оновлення та вдосконалення системи охорони здоров'я, пошуку ефективних шляхів модернізації змісту вищої медичної освіти та активного впровадження кращих традиційних та інноваційних технологій щодо підготовки висококваліфікованих лікарів.

Важливою є якісна професійна підготовка, що на думку Т. Кучай «не може ґрунтуватися лише на оволодінні майбутніми лікарями процесуальною стороною своєї професійної діяльності. Неодмінним є і цілеспрямована діяльність з формування і розвитку як професійно- так і особистісно-значущих якостей, що забезпечать успішність і ефективність обраної роботи» [5, с. 163].

Для майбутнього лікаря мають значення не тільки його знання, уміння, високий рівень спеціальної медичної підготовки, особливості професійного мислення, але й рівень культури,

особистісні якості, уміння спілкуватися з пацієнтом, ціннісні орієнтації, комунікативна грамотність.

Сучасна вища школа включає комунікативну компетентність до ключових характеристик професійного становлення фахівця, що обумовлюється певним його рівнем розвитку та професійним становленням особистості.

В освітньо-професійній програмі підготовки спеціаліста зазначається, що лікар повинен «демонструвати вміння спілкуватися з колегами, хворими та родичами з урахуванням психологічних особливостей, сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі» [6, с. 59].

Пристаючи до діагностичного обстеження та лікування захворювання пацієнта, лікар насамперед повинен встановити хороший психологічний контакт з хворим, намагатися зрозуміти й пояснити сутність хвороби, ґрунтуючись на спостереженнях і безпосередньому спілкуванні з пацієнтом, отримати більш повне і глибоке уявлення про хворого, пізнаючи його особистість та виявляючи безпосередні причини захворювання. Взаємини лікар-пацієнт є важливими у процесі лікування, в яких визначальну роль відіграють комунікативні відносини. Основним фактором, від якого залежить успішність цих взаємовідносин, виступає комунікативна компетентність лікаря, що ґрунтується на знаннях та чуттєвому досвіді, здатності орієнтуватися в ситуаціях професійного спілкування, розумінні мотивів, інтенції, стратегії поведінки, фрустрації як своїх власних, так і партнерів по спілкуванню, рівні освоєння технології та психології спілкування [1].

Науковці Ж. Глозман, В. Зінченко, Б. Мещеряков визначальним у комунікативній компетентності вважають ефективність процесу спілкування, а Л. Петровська – вбачає суттєвим показником компетентного, зрілого спілкування саме гнучкість психологічних позицій.

Багато дослідників з педагогіки й лінгводидактики, психології, соціо- та психолінгвістики (А. Бодальов, Є. Божович, А. Леонтьєв, А. Реан, Л. Шипіліна, В. Якунін та ін.) розглядають комунікативну компетентність: як особистісну якість у постійній міжособистісній взаємодії, а також пов'язують її зі здібностями під час спілкування.

Комунікативна компетентність залежить як від індивідуально-типологічних рис особистості і від змін соціального середовища, а також від власної соціальної мобільності фахівця, де основним джерелом її набуття є знання, досвід й уміння спілкуватись як у діловій сфері, так і в повсякденній ситуації.

У науці не існує єдиного підходу до розуміння тлумачення поняття та обґрунтування чіткої парадигми видів та рівнів комунікативної компетентності.

Відповідно до змісту, форм та функцій спілкування, комунікативна компетентність лікаря має охоплювати такі основні сфери:

- компетентність у здійсненні перцептивної, комунікативної та інтерактивної функцій спілкування;
- компетентність у реалізації, насамперед, суб'єкт-суб'єктної взаємодії з партнерами по спілкуванню;
- компетентність у розв'язанні як продуктивних, так і репродуктивних завдань спілкування;
- компетентність у реалізації як поведінкового, операційно-інструментального, так і особистісного, глибинного рівня спілкування.

Значимим аспектом комунікативної компетентності лікаря в сучасних умовах становить компетентність саме в суб'єкт-суб'єктному спілкуванні, у вирішенні продуктивних завдань, в оволодінні глибинним, особистісним рівнем спілкування з пацієнтом та іншими людьми.

Діяльність лікаря відноситься до професій системи «людина-людина», для якої характерне взаємовідношення класу суб'єкт-суб'єкт, де суб'єктом, що організовує взаємодію, є лікар, а другим суб'єктом виступає пацієнт як партнер по взаємодії. Ефективність професійної діяльності лікаря досягається тоді, коли наявна: активна участь обох суб'єктів взаємодії та висока мотивація включення самого пацієнта. Від вміння лікаря якісно організувати сам процес взаємодії залежить психоемоційний стан хворого, його стан здоров'я, хід хвороби й відношення до неї та можливості одужання. Про це зазначали відомі лікарі М. Пирогов, М. Мудров. Вони вказували на те, що для цього лікарю необхідно встановлювати психологічний контакт з пацієнтом, навчитися ідентифікувати себе зі страждаючою людиною, причому не тільки з її об'єктивним станом, а й проникнути в його суб'єктивний світ. Вчені акцентували увагу на тому, що хід хвороби й можливості одужання пацієнта пов'язані з його емоційною сферою (довіра лікареві, оптимістичність настроїв, віра в себе) [2; 7]. Саме вміння лікаря успішно встановлювати психологічний контакт із пацієнтом є одним із показників високої контактності професіонала.

Дослідник А. Сердюк до основних комунікативних умінь або здібностей комунікативної компетентності лікаря відносить: встановлення контакту зі співрозмовником; здатність підтримувати розмову; правильно висловлюватися в різних стилях та жанрах мовлення; вміння переконувати, доводити, захоплювати ідеями, задумами; вести бесіду, розповідати; знання медичної термінології; внутрішня настанова на виявлення та виправлення різноманітних помилок у власному мовленні; внутрішня настанова на аналіз змістової правильності мовлення; здійснення професійної комунікації за допомогою відповідних вербальних і невербальних засобів спілкування; уміння редагувати власне мовлення; відповідно до ситуації використовувати нормативність у спілкуванні та користуватися фактичними жанрами мовлення; продукувати професійно орієнтований текст [8, с. 120].

М. Філоненко у структурі комунікативної компетентності лікаря виділяє: гностичний, конативний та емоційний компоненти, а Є. Бондаревська: когнітивний, ціннісно-мотиваційний і практичний компоненти комунікативної компетентності. Дослідники Т. Єжижанська та М. Осадча складовими комунікативної компетентності вважають: вміння вступати в комунікацію з іншими людьми, постійно підтримувати з ними потрібні контакти; володіння й уміння оперувати інформацією, що характеризує фахівця як професіонала.

Основними складовими комунікативної компетентності професіонала-медика є:

- толерантність – вміння бути терплячим у ставленні до пацієнта і його родичів;

- спостережливість – вміння визначити психічні і індивідуальні особливості пацієнта, його реакцію на хворобу і відповідності з побудованою тактикою спілкування з ним;

- емпатійність – вміння налагоджувати ефективну взаємодію між лікарем та пацієнтом.

Історія медицини підтверджує, що для успішного лікування пацієнта важливими є не тільки призначений курс лікування, але хто і як це зробив, тобто основним джерелом зцілення є лікар, рівень його професіоналізму та людська сутність, злагоджена взаємодія та особливості його спілкування з хворим, які формуються в процесі взаємодії. Адже лікар лікує не тільки застосовуючи різні медикаментозні засоби, але і впливаючи на хворого власною особистістю. Тобто у взаємодії з хворим лікар повинен виступати не лише як медик, але і як професійний психолог.

Таким чином, комунікативна компетентність є базовою характеристикою компетентностей, якими повинен володіти лікар. Вона є інтегрованим та комплексним явищем, що поєднує в собі знання, уміння та навички, здатність особистості, показники загальної культури, вміння спілкуватися з людьми. Саме тому проблема формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів є досить актуальною і потребує оновленого підходу, який би сприяв забезпеченню ефективності освітнього процесу у контексті формування необхідних компетентностей майбутніх лікарів у вищих медичних навчальних закладах.

Література:

1. Бобров А.Е. Программа обучения врачей первичной медицинской помощи коммуникативным навыкам и элементам психокоррекции / А. Е. Бобров, Е. Г. Старостина, М. В. Сломатини – М. : ООО «ИПУЗ». – 2009. – 48 с.
2. Варданян А. О. Професійно-мовленнєва компетентність як фактор підготовки студентів медичних вузів / А. О. Варданян // Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи : зб. статей I Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Полтава, 11 – 12 травня 2016 р.). – Полтава : вид-во «Тим Пабліш Груп», 2016. – С. 44–48.
3. Краснов В. В., Уваркіна О. В., Ангелова С. О., Костюк О. І., Кодлубовська Т. Б., Юрковська Л. Г. та ін. Формування ключових професійних та гуманітарних компетенцій лікаря: інформаційний лист про нововведення в сфері охорони здоров'я № 5-У-2016 // Випуск 5 з проблеми «Соціальна медицина» – рішення ПК «Соціальна медицина», протокол № 6 від 22.09.2016 р. Укрмедпатентінформ. – Київ, 2016. – 16 с.
4. Краснов В. В., Уваркіна О. В., П'янківська Л. В., Костюк О. І., Кодлубовська Т. Б., Юрковська Л. Г., Січкоріз О. Є., Закрутько Л. І. Моніторинг соціально-гуманітарних компетенцій лікаря у підготовці професійних медичних кадрів: інформаційний лист про нововведення № 2У-2017. Київ: УКРМЕДПАТЕНТИНФОРМ МОЗ України, Випуск 16 з проблеми «Соціальна медицина», 2017 р. – 10 с.
5. Кучай Т. П. Підготовка шкільних консультантів до активної участі в освітньому процесі / Т. П. Кучай // Порівняльна професійна педагогіка №2 (6), 2013 : наук. журнал / голов. ред. Н. М. Бідюк. – К. – Хмельницький : ХНУ, 2013. – С. 163.
6. Освітньо-професійна програма підготовки спеціаліста за спеціальністю 7. 110101 «Лікувальна справа» напряму підготовки 1101 «Медицина» від 16 квітня 2003 р. №239. – Полтава, УМСА. – 119 с.
7. Пирогов Н. И. Вопросы жизни. Дневник старого врача / Н. И. Пирогов. – СПб. : Северо-Запад, Книжный Клуб Книголек, 2011. – 608 с.
8. Сердюк А. М. Визначення компетенції в оцінці якості підготовки фахівців у системі безперервного професійного розвитку лікарів / Ю. В. Вороненко, А. М. Сердюк, О. П. Мінцер, В. В. Краснов, А. В. Коблянська, Л. Ю. Бабінцева // Україна. Здоров'я нації. – 2007. – № 1. – С. 118-123.

О. М. Разнатовська, д.мед.н, проф. професор кафедри фтизіатрії і пульмонології Запорізького держ. медичного університету

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК З ФТИЗІАТРІЇ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Самим важливим завданням вищих навчальних медичних закладів є підготовка студентів до майбутньої професійної діяльності [1, с. 166]. Одним із компонентів цього завдання є формування у майбутніх лікарів різноманітних практичних навичок та вміння компетентно вирішувати професійні задачі [2, с. 80; 3, с. 242].

На сьогодні в усьому світі одним із самих загрозливих інфекційних захворювань є туберкульоз, у тому числі й хіміорезистентний, який невпинно прогресує. Із цим небезпечним захворюванням може зіткнутися лікар будь якої

**Новітні чинники впливу
на формування особистості
фахівців системи охорони здоров'я:**
Матеріали XVIII міжн. наук.-практ. конференції,
Київ, 21 березня 2018 р. – К.; КМУ, 2018. – 194 с.

Підписано до друку 15.03.2018 р.
Формат 32x45/4.

Наклад: 100 прим.
Друк: «ФО-П Сіренко О.В.»

ЛІКАРЯМИ НЕ НАРОДЖУЮТЬСЯ -НИМИ СТАЮТЬ У КМУ!

Omnum artium medicina nobilissima est

(Hippocrates c. 460 – c. 370 BC)

Medicine is of all the arts the most noble

(Hippocrates c. 460 – c. 370 BC)

KMU.EDU.UA

9, Lva Tolstogo Str., Kyiv, 01004

Tel/Fax (+38044) 234-99-92

info@kmu.edu.ua

КІІВ-2017